

Ο ΛΟΓΟΣ, 5 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1986

ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ : Ο ΝΕΟΣ ΘΕΣΜΟΣ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Συμμετοχή των μαθητών στην κοινωνία του αύριο

Όπως ο συνεταιρισμός των ενηλίκων είναι απόρροια των αναγκών τη ζωής έτσι και ο Σχολικός Συνεταιρισμός είναι ένας νέος τρόπος σχολικής ζωής που υπηρετεί με αποτελεσματικότητα τα αιτήματα της παιδαγωγικής. Μέσα από το θεσμό, με τη συνεργασία, την αλληλοβοήθεια και το συλλογικό πνεύμα που απαιτείται, τα παιδιά αποκτούν πλήρη αγωγή και χαρακτήρα.

Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να διευκολύνεται η μετάβασή τους από το σχολικό περιβάλλον στο κοινωνικό κλίμα των ενηλίκων με τελικό σκοπό το κοινωνικό όφελος.

Χορευτικό Συγκρότημα του Δ.Σ. Πόρτο Ράφτη

Στη χώρα μας σήμερα λειτουργούν οι σχολικοί συνεταιρισμοί σε πειραματικό στάδιο με πρωτοβουλία των δασκάλων. Εκτός από τη δημιουργία εσόδων για τις ανάγκες και την ψυχαγωγία των μαθητών, αποτελούν και έναν θεσμό έκφρασης ζωντανών ανθρωπιστικών σχέσεων, δημιουργίας και επιδιώξεων. Γιατί ένας συνεταιρισμός εκτός από το οικονομικό σκέλος, περιλαμβάνει και το ηθικό και πολιτικό σκέλος.

Με αυτό το θεσμό η μαθητική κοινότητα εξελίσσεται σε ένα όργανο ζωντανών και δημοκρατικών συνειδήσεων. Η γενική αυτή δραστηριοποίηση θα συμβάλλει στον κοινωνικό αγώνα, για να αλλάξουν τις συνθήκες που επιβάλλουν τις κοινωνικές ανισότητες.

Ο μαθητής μπορεί βοηθηθεί να δει με κριτικό μάτι την ιεράρχηση των αναγκών και των προβλημάτων και να βρει τον τρόπο με τον οποίο θα ικανοποιεί. Δηλαδή ο μαθητής θα προβληματιστεί και θα μάθει ότι ο τρόπος με τον οποίο ικανοποιεί κάποιες ανάγκες του (παιχνίδι, αναψυχή, κατοικία, τρόπος οργάνωσης, παραγωγής και επίλυσης κάποιων μικροπροβλημάτων), καθορίζει σε σημαντικό βαθμό τη σχέση του με το περιβάλλον.

Κατασκευή δύο αιθουσών με Λαϊκή Συμμετοχή στο Δ.Σ. Πόρτο Ράφτη

Ο σχολικός συνεταιρισμός εισάγει τη λογική της ουσιαστικής συμμετοχής των μαθητών στις διαδικασίες αναβάθμισης της μορφωτικής και πολιτιστικής ζωής μέσα στο σχολείο καθώς και την καθιέρωση της αναζήτησης, της συνεργασίας, του ελεύθερου διαλόγου, τις δημοκρατικές λειτουργίες και τη επιχείρηση ανοίγματος του σχολείου στην κοινωνία και τη ζωή.

ΠΕΙΡΑΜΑ ΣΤΟ ΠΟΡΤΟ ΡΑΦΤΗ

Σ' αυτά τα πλαίσια λειτουργεί πειραματικά ένας Σ.Σ. στο Πόρτο Ράφτη, που με πρωτοβουλία (6) διδασκάλων και τη σωστή συμμετοχή του συλλόγου γονέων, δημιούργησε θαυμάσια αποτελέσματα σήμερα. Είναι ένα μικρό σχολείο που η κατασκευή του ήταν για 28 άτομα και σήμερα έχει περίπου 100. Το κτηριακό πρόβλημα που δημιουργήθηκε θα το λύσει ο Συνεταιρισμός του με τη βοήθεια των γονέων των παιδιών με την προσωπική τους εργασία και την οικονομική βοήθεια που θα προσφέρουν να φτιάξουν 2 τροχόσπιτα για να καλυφθούν οι ανάγκες.

Όλα τα παιδιά μέσα στη μικρή μαθητική κοινωνία τους λειτουργούν, δημιουργούν και αποδίδουν σαν μεγάλοι, αλλά με περίσσιο κέφι που είναι και προνόμιο της ηλικίας τους. Τα κέρδη τους είναι πολλαπλά.

Η μάθηση είναι εύκολη σαν παιχνίδι και εκτιμώντας την συνεργασία κατανοούν και την αξία της.

Πρέπει να αναφέρουμε ότι ο άνθρωπος που πίστεψε στη συνεταιριστική ιδέα και που την έκανε πράξη είναι ένας δάσκαλος των παιδιών ο **Χρήστος Βασιλείου**. Παλαιότερα που υπηρετούσε στο Μονοθέσιο σχολείο Πέτα Κουβαρά Αττικής. Και εκεί δημιουργήθηκε ένας συνεταιρισμός. Όλα τα παιδιά έκαναν πολιτιστικές εκδηλώσεις , καλλιεργούσαν τον κήπο και πουλούσαν κηπευτικά, έφτιαχναν πήλινα, και επέκτειναν κτηριακά το σχολείο τους με τη βοήθεια των γονιών τους.

Δανειστική Βιβλιοθήκη

Τα ίδια συμβαίνουν από τον περασμένο χρόνο και στο Πόρτο Ράφτη. Τα παιδιά- κυρίως οι μεγάλες τάξεις- έχουν χωριστεί σε ομάδες αρμοδιοτήτων π.χ. δανειστικής βιβλιοθήκης, κήπου, ιατρικής βοήθειας, πολιτιστικών εκδηλώσεων, εκδρομών κ.α. Όμοια έχουν χωριστεί και οι δάσκαλοι που προσφέρουν μια εταιρική δουλειά σε όλες τις τάξεις.

Η κ. Νίκη Σταμούλη – Σουλιώτη , η Διευθύντρια συντονίζει τα προβλήματα και τη λειτουργία του σχολείου και συμμετέχει σε όλες τις εκδηλώσεις του συνεταιρισμού.

Ο **Χρήστος Βασιλείου** είναι υπεύθυνος θεάτρου των πολιτιστικών εκδηλώσεων, ο Παναγιώτης Βαμβουλής υπεύθυνος κήπου και αθλητικών εκδηλώσεων , η Μαρία Γιαννουλή – Βαμβουλή , υπεύθυνη μουσικής (χορωδίας) και η Ευαγγελία Ζιώγκα , υπεύθυνη χορευτικού συγκροτήματος.

Όλοι είναι νέοι άνθρωποι με προοδευτικές αρχές, αξίες και ένθερμοι υποστηρικτές της συνεργατικής ιδέας.

Όπως μας είπε η Διευθύντρια στο Πόρτο Ράφτη « αυτός ο θεσμός είναι σύστημα αγωγής και παιδείας που υπηρετεί αβίαστα και αποτελεσματικά όλα τα αιτήματα

της παιδαγωγικής και διδακτικής και ανταποκρίνεται στο πνεύμα, τα μηνύματα και τις απαιτήσεις της εποχής μας >>.

Όπως μας είπαν και οι δάσκαλοι « μέσα από το μαθητικό συνεταιρισμό, το ένα παιδί βοηθάει το άλλο και όλα μαζί αγωνίζονται για ένα τελικό σκοπό.

Παλιά είχαμε το κληρονομημένο σχολείο, της απολυταρχίας, των στείρων γνώσεων και της ατομικιστικής καλλιέργειας. Τώρα προσπαθούμε να το αντικαταστήσουμε με ένα σχολείο νέο που θα υπερέχει η πρωτοβουλία, η αυτενέργεια και η δημοκρατία>>.

Οι δάσκαλοι τόνισαν ακόμα ότι « Φαινομενικά ο Συνεταιρισμός και η συνεργασία είναι έργο των παιδιών, αλλά κατά βάση είναι έργο του δασκάλου, και μάλιστα πολύ λεπτό γιατί πρέπει αθέατος να βλέπει, σιωπηλός να συμβουλεύει και αμέτοχος να μετέχει>>.

Χρησιμοποιώντας το παιδαγωγικό αίτημα του Μπεσταλούτσι « πως ετοιμάζουμε τα παιδιά για τη ζωή με τη ζωή>> , μεταβάλλεται το σχολείο από χώρο εκμάθησης σε χώρο δημιουργικής έκφρασης, πρωτοβουλίας άσκησης, ελευθερίας και χαράς. Έτσι κυριαρχεί η κοινωνική συνείδηση χωρίς να ισοπεδώνει τον ατομικό στοιχείο.

Συνεργασία γονέων και δασκάλων

Οι εκπαιδευτικοί και οι συλλόγοι γονέων μπορούν και πρέπει να παίξουν θετικό ρόλο στις προσπάθειες των σχολικών συνεταιρισμών και όχι να αποτελούν τροχοπέδη και ανασταλτικό παράγοντα.

Τα παραπάνω, συμβαίνουν δυστυχώς συχνά, γιατί οι άνθρωποι που είναι μέσα στο σύλλογο δεν έχουν καταλάβει το ρόλο τους, αλλά είναι μέλη του επειδή τους έβαλε κάποιο κόμμα ή για προσωπική τους προβολή.

Στο Πόρτο Ράφτη οι γονείς συνεργάζονται και βοηθούν τα παιδιά και το θεσμό όσο μπορούν.

Ο πρόεδρος του συλλόγου ο κ. Νίκος Κοντός που συναντήσαμε εκεί θα μας πει :

“ Η πλειοψηφία των γονιών το βλέπει με θετικό τρόπο και βοηθάει όσο μπορεί. Οπωσδήποτε είναι ένας νέος θεσμός που ήταν άγνωστος μέχρι τώρα. Αλλά έχοντας εμπιστοσύνη στους δασκάλους και βλέποντας τα αποτελέσματα της περσινής δραστηριότητας των παιδιών είναι όλοι ενθουσιασμένοι και πιστεύουμε ότι φέτος θα είναι πιο παραγωγική η χρονιά”.

Τα ίδια θα μας πει και ο κ. Πέτρος Θεοδωράκης μέλος του συλλόγου, που είναι κατά ευχαριστημένος με την αλλαγή που είδε στο παιδί του που πηγαίνει στο σχολείο. “ Η διαφορά είναι τεράστια, θα πει. Έχει αποκτήσει πρωτοβουλία και κυρίως υπευθυνότητα. Ασχολείται πάντα με ενδιαφέροντα πράγματα “.

Ριζικές αλλαγές

Ο θεσμός του σχολικού συνεταιρισμού δεν είναι δυνατόν να αγνοήσει την αναγκαιότητα των ριζικών αλλαγών, που απαιτούνται στη δομή της κοινωνικής οργάνωσης (ανεργία, εκμετάλλευση, άγχος επιβίωσης, παθητικότητα κ.α.).

Στη περσινή χρονιά συγκεντρώθηκαν και προγραμματίσαν τα σχέδια για όλη τη φετινή χρονιά. Έκαναν πολιτιστικές εκδηλώσεις, διήμερες γιορτές για το Πολυτεχνείο και τις εθνικές γιορτές. Χριστουγεννιάτικο και αποκριάτικο χορό. Οργάνωσαν στο σχολείο δανειστική βιβλιοθήκη, έκαναν εκδρομές με δικά τους λεφτά.

1ο Πανελλήνιο Βραβείο Σχ. Συνεταιρισμών 1985-86 Δ.Σ. Πόρτο Ράφτη

Έφτιαξαν και πούλησαν ευχετήριες κάρτες στις γιορτές και ημερολόγια. Φύτεψαν διάφορα λαχανικά σε χωράφια δίπλα στο σχολείο. Έπαιξαν θεατρικά έργα οργάνωσαν συνεσιώσεις με τη βοήθεια και άλλων συνεταιρισμών από όλη τη χώρα που τους έστειλαν διάφορα είδη. Όλα τα χρήματα κατατίθενται στην τράπεζα στο όνομα 2 μητέρων που παίρνουν από την τράπεζα χρήματα και τους δίνουν ότι χρειάζονται.

Υπάρχει ένα βιβλίο εσόδων και εξόδων για να ξέρουν κάθε στιγμή που « βρίσκονται» τα βιβλία.

Για έξοδα είναι για διάφορα υλικά που τους χρειάζονται στις εκδηλώσεις για εκδρομές για ενοικιάσεις στερεοφωνικών , ορχήστρας κ.λ.π.

Όλα τους τα έξοδα είναι παρμένα από τα έσοδα που κέρδισαν με τους κόπους τους. Ακόμη φέτος αγόρασαν όλα τα σχολικά είδη που χρειάζονταν τα παιδιά στην αρχή . Έτσι απόκτησαν την δωρεάν παιδεία με τον κόπο τους.

Βασικός τους και άμεσος στόχος είναι να βάλουνε ένα πουλμανάκι που θα πηγαίνει τα παιδιά από το σπίτι στο σχολείο και θα τα ξαναφέρει αργότερα. Οι αποστάσεις είναι μεγάλες και οι γονείς που πηγαυνοφέρνουν τα παιδιά τους χάνουν αναγκαστικά πολλές εργατοώρες.

Ικανοποιητικό είναι το ποσό που έχουν μαζέψει γι' αυτό το σκοπό και τις εκδηλώσεις που έκαναν πέρσι αλλά και από τις προσφορές φίλων που γίνονται στο λογαριασμό που έχουν ανοίξει στην Εθνική Τράπεζα Μαρκοπούλου.

Ενθουσιασμός στα παιδιά

Τα ίδια τα παιδιά θα μας πουν για τις διαδικασίες λειτουργίας τους και τα συμπεράσματά τους πάνω σε αυτό το θεσμό.

Η Βιβή μας λέει : “ Στο συνεταιρισμό ότι δουλειά και αν υπάρχει πρώτα πρώτα την αποφασίζουμε όλοι μαζί και κάνουμε ότι πούν οι περισσότεροι. Μετά μοιράζουμε αρμοδιότητες ανάλογα με το τι μπορεί κανείς να κάνει για να έχει και την ευθύνη αλλά και τη χαρά των κόπων του”.

Και ο Κώστας, ένας άλλος μαθητής θα πει : “ με το Σ.Σ. μαθαίνουμε να συνεργαζόμαστε όλοι μαζί και να φτιάχνουμε πολλά πράγματα που μόνος του ο καθένας δεν θα έφτιαχνε”. « Με το Σ.Σ. “ συμπληρώνει η Κατερίνα αναπτύσσεται μεταξύ μας το πνεύμα της συνεργασίας αλληλεγγύης, αλληλοβοήθειας αυτό ευθύνης (και αυτοδιαχείρισης).

Αλλά κι ο Μιχάλης που πέρσι ήταν σε άλλο σχολείο βλέπει ότι “εδώ τα πράγματα είναι πολύ καλύτερα, γιατί η συνεργασία και η οργάνωση που υπάρχει είναι βασικό στοιχείο για τις μεταξύ μας σχέσεις και για να ζούμε ευτυχισμένοι και χαρούμενοι”.

Ο θεσμός είναι νόμος

Το υπουργείο Παιδείας εκτιμώντας τη σημασία και την αξία του θεσμού σαν σύστημα σχολικής ζωής, καθιερώνει το θεσμό αυτό με το άρθρο 46 του Ν.1565/85, αναγνωρίζει και τον κατοχυρώνει νομικά με σειρά μέτρων και τον προωθεί στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Το εθνικό Παιδαγωγικό μας σύστημα με την δημιουργία αυτών των συνεταιρισμών στοχεύει να δώσει στα αυριανά μέλη της κοινωνίας μας όχι μόνο τεχνικά εφόδια γνώσεις αλλά και να διαμορφώσει ολοκληρωμένους χαρακτήρες υπεύθυνων και συνεργάσιμων πολιτών.